ELLENŐR
1885/80.m.

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Piac, SIMONFFY-ház a városházával szemben

HIRDETMÉNYEK,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre .. .. 10 frt — kr
Félévre .. .. 5 frt —
Negyedévre .. .. 2 frt 50
Egy hóra .. .. 1 frt —

Hirdetési dij:
Öt-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885. Debreczen. Hétfő, január 19. 12. szám

Debreczen, jan. 19.

(T.) Mi a nevetségességet illeti, abban mindig kiszokott tenni magáért a szélsőbal, magának a pártnak kvalifikácziójáról pedig az tesz legnagyobb tanulságot, hogy amit restelni kellene, az neki tetszik, s amin pirulnia kellene, azon mulat. Mert ugyan kérem! Mikor a szabadelvü párt és mérsekelt ellenzék sorai közöl oly szónoklatok tartatnak, milyeneknek a közgazdasági vitánál ami valánk, mikor a komolyan gondolkozás szabadon menetének oly sok és kiváló képviselőivel találkozánk, hogy nemzeti büszkeségünket fokozottan éreztük, akkor elő áll szélbali részről egy-egy szónok s mond annyi születlenséget, hogy fokozott büszkeségünk ugyancsak fokozattan száll lefelé, s bámulni kell a pártot, mely az ily születlenségeken jó izüen tud nevetni. Ama karzati közönség jut eszünkbe melyet a peleskei nótárius „siralmas históriája“ megrikat, a tragedia pedig megkaczagtat. Hogy a miért szónokot megkellene pirongatniok, azért megtapsolják. Soha ennél nagyobb szegénységi bizonyitványt nem állithatnának ki magukról, s oly szellemi hanyatlást árulnak el, milyet a Simonyi Ernő halála után csakugyan szem látva tapasztalunk.

Nem mondjuk pedig ezt azért, mintha a szónoklatok hosszu sorát talán megsokaltuk volna, sőt bizonyos kedvteléssel láttuk gazdáinkat a parlamenti sorompó közepett, különösen azon tagjait a gentrynek, kik a kor intő szavát megértvén a polgáriasulás küzdelmeiben is hősi szerepre vállalkoztak. Tetszett nekünk az érdekeltség, melyet parlamentünk gazdaközönsége most először tanusitott ily mértékben és tetszett a közgazdasági miniszter magatartása, mely minden tekintetben korrekt vala. Szerény, de férfias, és látható büszkeségével ama öntudatnak, hogy a mennyi tőle telt, annyit meg tett, lelkiismeret furdalást nem érez. Igen fontos volt pedig ama nyilatkozata, melyet az arany értékének emelkedéséről tett vala, s az áruczikkek értékének csökkenését, nemcsak a nyers terményeknél, de mindennél, ennek tulajdonitja, ha bár részben is. A mi ha igy marad, ha t. i. az arany s ezzel a pénz értéke fokozódik még nagyobb árhanyatlást is várhatunk.. De ebben meg az a vigasztalás, (ezt már mi mondjuk) hogy a gabona árakkal más áruczikkek ára is csökkenvén, ha a gazda olcsóbban ád, hát olcsóbban is fog vehetni.

Mint örvendetes hirt hozhatjuk közönségünk tudomására azt is, hogy egy, az alföldi munkás szükséget a felföldi munkás bőséggel paralizálandó terv már készen van, s a szatmármegyei birtokosok ismert kérvényével fog a közgazdasági miniszternek átnyujtatni. E terv a legvilágosabban kimutatja azt az egyszerü könyüséget, melylyel az alföldnek és felföldnek eme bajain segiteni lehet, sőt hisszük, hogy az alföld és felföld egy részével még ez év nyarán megtétetnek a kisérletek, mik ha sikerülni fognak (pedig teljes meggyőződésünk hogy fognak) egy oly közgazdasági vivmánynyal boldogitják az országot, melynek kiszámithatlan előnyei csak egy pár év alatt is nagy eredményeket idézhetnek elő. Az alföldi **gazdák** méltán érdekkel kisérhetik e mozgalmat, de felföldi lakóink és székelyeink is, mely számunkra egy uj aerát teremteni lesz hivatva.

— **Högyes Károly H.-Szoboszló** orsz. képviselője a következő interpelláeziót intézte az igazságügyminiszterhez:

1. A méltányossággal megegyezhetőnek tartja-e az igazságügyminiszter ur a h.-szoboszlói kir. járásbiróság fogháza felépitésének függővé tételét azon oknál fogva, mert H.-Szoboszló város képviselő testülete, tekintettel az igazságügy tekintetében eddig hozott áldozataira, a mennyiben a járásbirósági székhelyet bérfizetés nélkül örökhasználatra engedte át az épitendő fogház évi fentartási költségei viselését megtagadta.

2. A miniszteri állással megegyezhetőnek tartja-e, hogy az utasitása folytán az egyik fél által már aláirott szerződés aláirását, a mely kölcsönös megállapodás eredménye volt, a melyre közvetlen befolyást gyakorolt az előbbi pontban emlitett ok miatt, a mely a szerződés aláirása előtt egyezkedés tárgyát sohasem képezte, megtagadja.

3. Hajlandó-e a tárgyalást ujolag megkezdeni H.-Szoboszló város képviselőtestületével és az állam terhére eső összeget még az 1885-ik évi költségvetésben pótlólag felvétetni.

— **A horvát tartománygyülésen** ismét hallatlan botrány történt. Paukovics képviselő igazolásáról volt szó. Az ellenzéki Pavlovics képviselő Paukovicsot a tartomány gyülés üléstermében **tolvajnak**, ez pedig amazt **hazugnak** mondta, a ki jogi dolgokhoz annyit ért, mint egy szamár, mire a legsulyosabb másnemü gorombaságok következtek. Paukovics a nemzeti párt ma esti ülésében kijelenté, hogy durvaságát borzasztó izgatottsága okozta s hogy ez esetben képviselő társaitól bocsánatot kér. Egyszersmind kijelenté, hogy Krnjavi és Popovics képviselőket megbizta, hogy Paplovics képviselőtől nevében **fegyveres elégtételt** kérjenek. E jelentést az ülés helyeslőleg vette tudomásul. Pavlovics hir szerint azzal akar a párbaj elől kitérni, hogy Paukovicsot párbajképtelennek tartja.

Országgyülés.

Budapest, jan. 17.

Ma, a hatodik napon, végetért a földmiv-, ipar- és kereskedelemügyi minisztérium költségvetése feletti általános vita. Szóltak még ma Steinaker, ki Horváth Gyulával és Visi Imrével polemisált, Nendtwich, ki természetesen antisemita szemüvegen látta a gazdasági helyzetet és töredezett magyarsággal adta elő. Rigó Ferencz a szélsőbalról „szüzbeszédet“ tartott, melynek legnagyobb érdeme az, hogy rövid volt. Ernuszt Kelemen szintén röviden szólt, emlité, hogy a román és ezzel együtt hozzánk bejövő orosz gabna sulyositja a gazdasági helyzetet, melylyel szemben „moralis felvillanyozást“ vár a kormánytól.

Gr. Széchenyi Pál miniszter tüzetesen és alaposan válaszolt az ellenzéki vádak- és támadásokra. Merőben alaptalannak jelenti ki egyebek közt Ernuszt azon vádját, hogy a román gabnával együtt orosz gabna jönne be hozzánk, mert ezt a Romániával kötött kereskedelmi szerződés kizárja. Lipthay Pálnak és Rigónak oly talpraesetten replikázott vissza a miniszter, hogy a ház azoknak rovására élénk zajos derültségre fakadt.

Olay Szilárd azzal vélt nagy hatást és feltünést kelteni, hogy kérdé a minisztert, igaz-e, miszerint 5000 frtot utalványozott Matlekovics Sándornak, mint kiállitási elnöknek jutalomdij fejében. Hiába jelenté ki Széchenyi miniszter ismételten és leghatározottabban, hogy ez nem igaz, hogy egyáltalán nem utalványozott, Olay ujra fölállt, ismételte kérdését, nem értve meg a miniszter legvilágosabb szavait, ugy hogy a ház hangosan méltatlankodni és zugolódni kezdett.

Végül Szalay Imre élt még a zárszó jogával, védelmezve és elfogadásra ajánlva a gyártott borokra vonatkozó javaslatát, melyet a ház azonban mellőzött.

A költségvetés pár tétele elfogadtatván a tárgyalás félbeszakittatott s következtek a kérvények, melyek mindenben a kérvényi bizottság javaslatai szerint intéztettek el. Még Högyes terjeszté elő interpellátióját az igazságügyminiszterher s ezzel az ülés véget ért. — A hétfői ülésen a földmivelési és esetleg a közoktatási költsegvetés kerül tárgyalás alá.

Az iparos ifjuság önképző egyletének közgyülése.

Debreczen, jan. 19.

A debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egylete tegnap délután 3 órakor tartotta saját helyiségében tisztujitó közgyülését, melyre ugy a rendes, mint a pártoló tagok tekintélyes számban jelentek meg.

A határozatképesség konstatáltatván, Serly Ede elnök felhivja a titkárt Grünvald Józsefet az elnökség évi jelentéseinek előterjesztésére.

A titkár által szerkesztett jelentés következőleg hangzik:

Tisztelt közgyülés!

Egyletünk életében ismét egy év gördült le a semmiségbe, s most, az uj év elején a szokásnak is megfelelőleg, de meg kötelességünkből kifolyólag is az elmult évben foly-

---

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

HOLTOMIGLAN.

Regény.

Irta: *Vértesi Arnold.*

(Folytatás)

Néhány percz mulva visszatért az öreg rokon.

— Mit keres itt e névjegy? — kérdezém őt izgatottan.

— Mit keresne? Látogatóba jött ez az ur. Azt hiszi, hogy csak maga jön ide a szépség udvarlására? Ez az ur itt vala tegnap.

— Alvéghy Izidor itt volt? — kiálték föl a legnagyobb csodálkozással.

Megijesztett ez ember látogatása Jó szándék bizonynyal nem vezérelte ide, azt gondoltam magamban; mit keresett tehát itt? —

— Igenis itt volt tegnap este, — szólt rokonom. Most kedvem volna magát megkinozni, hanem csak nem teszem. Tessék bemenni, erre jobbra, szive bálványa várja.

Nem mozdultam helyemből.

— Tudnom kell, mit akart itt ez ember? — mormogám, féligmeddig önmagamhoz intézve a kérdést.

— Csak maga menjen be, — felelt reá az öreg asszonyság. — Gyötri, ugy-e, a szerelemféltés? Ne féljen; vetelytársa nem volt ily szerencsés. Kiüzentettük neki, hogy nincs itthon senki. Tegnap este volt itt. De Etelka rosszul érezte magát s nem akarta elfogadni. Itt hagyta névjegyét s azt mondta ma eljön; okvetlen beszélnie kell a nagyságos asszonynyal. Nem velem, én a teins asszony vagyok.

— Azt mondta, hogy ma eljön?

— Igen, ma reggel eljön, nagyon fontos beszélnivalója van afiatal nagyságos asszonynyal. Igy mondta a cselédnek, nehogy magamra vegyem s magamnak tulajdonitsam a látogatás szerencséjét. Csak siessen bemenni, mert mindjárt lesz.

XII.

Az olvasó több régi ismerössel találkozik.

Két szobán kellett keresztülmennem, a harmadikban találtam Etelkát. Amint beléptem, szemembe tünt rögtön szokatlan pirossága Lázban volt.

Fölkelt a divánról s elömbe jött, kezét nyujtva Reszketett keze, forró volt és hevesen megszoritotta kezemet.

— Oh, mily jó, hogy ön eljött! — szólt lázasan. Tegnap este irtam önnek levelet. Nem gondoltam, hogy jönni fog . . .

Az istenért mi baja? — szóltam megrettenve.

Még soha ily lázasnak nem láttam.

— Itt volt szólt fuldokolva: — tegnap este itt volt . . . Oh istenem ki szabadit meg tölle?

— Tudom, hogy Alvéghi Izidor itt volt — szóltam csodálkozva lázaságán; — de miért ingereli fel önt ezen látogatás annyira.

— Nem, nem Alvéghi — szólt hevesen

Csak egy ember volt, a kire gondolhattam, csak egy, kinek megjelenése is föl izgathatja Etelkát.

— Halmay? — kérdezém aggódva.

— Tegnap itt volt.

Etelka lehajolt a diván vánkosára, mig kezével öntudatlanul tépkedte annak rojtjait.

E látogatás engem is lázas izgatottsággal lepett meg. Mindenre inkább gondolhattam volna, mint Halmay ujra megjelenésére. Hónapok óta csaknem halottnak tartottam. Nem hallottunk róla mitsem, egészen eltünt s ime most váratlan ujra megjelen.

Mielőtt elmondta volna Etelka, tudtam már hogy azért jött mert pénzt akar zsarolni bizonyára. Valóban azért jött. Megkellett hallania valahol, hogy Etelka gazdag öröklést nyert s most eljött, hogy a mennyi pénzt lehet kizsaroljon töle.

De ha életben volt, miért nem jött már előbb? Már hónapok előtt jöhetett volna. S ott künn a falun, kevesebb veszélyel, kevesebb koczkáztatással jelenhetett volna meg, mint Pesten, hol félnie kell minden perczben hogy a rendőrség kezébe akad.

Ez különösnek látszott előttem. Egyébként lehet, hogy akadályozva volt eddig. Ki tudja, hol és merre járt? De az még különösebbnek tünt föl, hogy lakását is nyiltan megnevezte. Igaz, hogy nem lehetett attól tartania, hogy Etelka följelenti a rendőrségnek; de nem tarthatott-e attól, hogy Etelka elmondja valakinek lakása czimét s az föladja?

Ugy látszott, nemcsak hogy ettől nem félt, hanem nevét nyiltan meg merte nevezni. Etelkának meghagyta, hogy küldje a követelt összeget nevére czimezve, az István főherczeg szállodába, 15-dik szám. — Nincs kedve még egyszer ide fáradni s azt hiszi, ő nagyságára nézve is kellemesebb lesz, ha nem kell még egyszer látogatását fogadni

Csaknem hihetetlennek tünt föl előttem, ez ember nyiltan, saját neve alatt beszáll egy vendégfogadóba és nem tart mitsem az elfogatástól. Azt értem, hogy a pénzért kész koczkáztatni fejét, s eljön ide; de hogy a vendégfogadóban saját neve alatt lépjen föl, azt nem értem, arra nincs szüksége,

Etelka reszketett ez ember ujabb látogatásától. Kért, hogy szerezzen össze minden áron és minél előbb az összeget, melyet Halmay kivánt. Nem volt valami nagyon szerény az összeg, melyet kivánt: ötezer forint. Tudta, hogy gazdag örökség szállt Etelkára s föl akarta most ezt használni.

Attól méltán remeghetett Etelka, hogy ez ember nemsokára ismét eljön. Ha megadja is a most kivánt pénzt, azért nem lesz attól megmentve Etelka, hogy ez ember ismét talán rövid idő mulva, el ne jöjjön. Mihelyt az ötezer forintot elköltötte, ujra itt lesz; azt pedig bizonyára minél előbb el fogja költeni. Bor, kártya és leányok, kiknek szerelmét pénzen lehet megvásárolni, csakhamar kiapasztják ez összeget. Akkor aztán kezdödik a zsarolás ujra.

De reméltem, hogy nekem van eszközöm, mely ez embertől megment. Még nem tudtam, hogy mit fogok tenni. Hogy az ötezer forintnak nem kell okvetlen meglenni, az iránt bizonyos voltam; jóformán le lehet abból alkudni.

Ki akartam kerülni azt, hogy ez ember botrányt csináljon itt, a mitől bizonyára nem ijed vissza. El voltam szánva, hogy egyelőre pénzzel vásárlom meg tőle az illedelmes magaviseletét, s föltartom attól, hogy látogatást ne tegyen itt. Azontul, hogy mit fogok tenni, azt még most akartam meggondolni. Mindenesetre vigyázni fogok minden léptére s nem vesztem el őt szem elől.

Talán az isten ujja ez, mely ez embert, midőn már csaknem holtnak képzeltük, ujra ide vezette. Vigyázni fogok rá, hogy ki ne szabaduljon körmeim közül.

A jó asszonyság, Etelkának laktársa, mitsem gyanitott azon lázas fájdalmakból, melyek a szegény ifju nőnek keblét szaggaták. Semmi egyebet nem gondolt, mit azt, hogy valami kis meghülés, valami kis láz az egész baj. Etelka maga igyekezett öt megerősiteni ebben a jámbor véleményben. — Egész jókedvvel, tréfásan jött most be a jó asszony.

— No elég volt már egynek az audienciából. Mások is várnak a kegyelmes kihallgatásra. Odakint áll a másik udvarló, a ki tegnap este itt járt.

Etelka összerászkódott.

(Folyt köv.)

tatott müködésünkről számot adva, s ennek utána az egylet ügyeit a t. közgyülés kezeibe tévén le, intézkedésre hivjuk fel az egylet további sorsának intézése tárgyában.

Hogy rövid vonásokban visszapillantást tehessünk a mult év eseményeire, először is fel kell emlitenünk azon körülményt, hogy egyletünk az 1883. év végén a hazai iparos ifjusági szövetkezett vezéregylete megszünvén lenni, müködése tovább nem terjedt ki, mint saját belügyeinek gondozására s igy tevékenysége ha mérsékeltebb volt is, mint az azelőtti években, de mindenesetre nagyobb körültekintéssel és az erők összpontositásával figyelmét az egylet belügyeinek okszerü fejlesztésére fordithatta.

Sajnosan kell mégis már jelentésünk elején megemlékezni azon közönyről, melyet az egyleti tagok számának gyarapodása tekintetében, a mult év lefolyása alatt tapasztalni alkalmunk volt. Mert, hogy leplezetlenül kinyilvánitsuk a rendes tagok száma nemcsak nem növekedett, de némi kis részben apadt, mely állapot kétségtelenül anyagilag is visszahatást gyakorolt volna, ha az elnökség más uton-módon és más eszközökkel nem igyekezett volna a káros kalamitást lehetőleg ellensulyozni.

A felemlitett ténynyel azonban számolnunk kellett, s mi valóban nem tudjuk, ha vajjon a jelen idők mostoha viszonyaiban keressük-e azon tartózkodást, melyet a helybeli több ezerre menő iparos ifju egyletünk irányában kezdettől kezdve tanusitott. Avagy az önálló mesterek nagy része által még most is táplált és folyton hirdetett előitéletnek tulajdonitsuk-e, miszerint segédeiket nem csak, hogy ösztönözzék a jótékonyságot, szellemi élvezetet és nemes szórakozást nyujtó egyletünk kötelékébe való belépésre hanem attól őket még visszatartani igyekeznek.

Bármiként álljon a dolog, ez állapoton az elnökségnek segiteni hatalmában nem állott, s a helyzet javulását az idők és emberek és ez utóbbiak gondolkodásának megváltozásától várjuk és remélhetjük.

Mindezek daczára egyletünk életének történetében a mult év eseményei nem utolsó helyet fognak elfoglalni, mert habár nem országos eseményről van is szó, de ránk nézve mégis korszakot alkotó időpontnak tekinthető az elmult év, minthogy ennek julius hó 6-ik napján tartatott meg az egylet alapitásának tizedik évfordulati ünnepélye.

Megható és magasztos ünnepély volt ez, melynek részletezését ezuttal annál inkább mellőzhetjük, mivel attól csak nagyon rövid idő választ el még bennünket, s annak lefolyása, erkölcsi sikere és anyagi eredménye még mindnyájunknak élénk emlékében van.

A jubileumi ünnepélynek megtartásával még egy fontos és az egylet jövőbeli életére hasznos befolyással levő eszme nyert érvényesülést. Egy korábbi határozat értelmében ugyanis az egylet választmánya a czélból küldött ki bizottságot, hogy ez gondoskodjék egy oly pénzalap előállitásáról, melynek kamataiból évenkint egy szorgalmas egyleti tag tovább képzés és tanulmányozás czéljából külföldre kiküldhető legyen. Köztudomásu, hogy e czél elérésére az elnökség inditványára egy sorsjáték rendezését határozta el és vitt keresztül a választmány, mely sorsjáték a kitüzött alap javára 620 frtot jövedelmezett, s ezen fényes eredmény által az egyletet azon kellemes és kedvező helyzetbe juttatta, hogy nemes tervét immár érvényesitheti.

Végre a mult évben történt az, hogy az illető szakminiszter, méltatva az egylet által életbeléptetett és rendszeresiteni óhajtott esti tanfolyam fontosságát, az egyletet e czélból 200 frttal segélyezte.

Ez volt tehát a mult év történetében a legkiemelendőbb három nevezetes mozzanat, melyekből következtetést vonva, minden öndicsekvés nélkül méltán mondhatjuk el, hogy ha az egylet felvirágzása érdekében egyebet se tettünk volna, mégis eleget tettünk arra nézve, hogy a reánk bizott feladatok teljesitése tekintetében lelkiismeretünk megnyugtatva legyen.

Nem terjeszkedünk ki az egylet apróbb ügyeire, melyeknek intézése ugy az elnökség, mint a választmány gondjai közé tartozott, de szükségesnek tartjuk mégis felemliteni azt, hogy az egylet keletkezése óta fennálló egyleti dalkör a mult évben kevés ideig való szüneteléssel folytonosan müködött, s müködik, — ugy hogy a karmester szorgalmas müködése következtében lehetővé fog válni a dalkörnek nemsokára egy rendezendő nyilványos dalestélyen a közönség elé lépni és sikert aratva létjogosultságát bebizonyitani.

S hogy a mint mondani szokás, az érem másik oldala egész körrajzában feltárva legyen a t. közgyülés előtt, nem mellőzhetjük el annak felemlitését sem, hogy a tél elején a tavalyihoz hasonló esti tanfolyam rendezését czélozta a választmány. Minthogy azonban az elnökségnek az egylet szellemi előhaladása mellett szem előtt kellett tartani az egylet anyagi érdekét is, — s minthogy az esti tanfolyamra a hallgatóság a tagok köréből oly csekély számban jelentkezett, hogy ily tanfolyamnak anyagi segélyezése a miniszterium részéről egyáltalában várható nem volt: az esti tanfolyamot beszüntetni kellett hacsak az egylet pénztárát mintegy 200 frtnyi érzékeny károsodásnak kitenni nem akartuk volna.

Ezek után áttérhetünk azon adatok felsorolására, mely egyletünk mult évi müködését, anyagi gyarapodását feltüntetik, s melyek egyuttal mutatják azt is, hogy a jótékonyság gyakorlásában egyletünk saját tagjai irányában a mult évben sem kimélte az anyagi áldozatokat..

A mult évben volt az egyletnek rendes tagja 97. Pártoló tagja 130.

Mely szám ha nem mondható is tekintélyesnek, de kedvezőtlennek sem.

A rendes tagok által. és az egylet helyiségében rendelkezésre álló szórakozási eszközök használatáért fizetett dijakból befolyt a mult évben 423 frt. 16 kr; a pártoló tagoktól 216 frt. a rendezett tánczvigalmak jövedelmeiből 407 frt. 88 kr., a sorsjátékból 620 frt. Összes bevétel 2629 frt. 34 kr., összes kiadás volt 2476 frt. 80 kr.

Az egylet mai vagyoni állapotáról következő számbeli adatok nyujtanak felvilágositást:

Takarékpénztárban van elhelyezve 4268 rft. 85 kr. Az egyleti pénztárban 152 frt. 54 kr. összesen 4421 frt. 39 kr. Tehát az előző évi vagyoni állapottal szemben mérlegünk ez évben 870 frt. 88 kr. tiszta hasznot tud felmutatni.

A könyvtári bizottság jelentése szerint van az egyletnek 851 kötetből és 108 füzetből álló könyvtára 1136 frt. értékben.

Az ingóságok értéke 1442 frt. 36 kr.

Es igy az egylet vagyona minden egyes tételeiben összefoglalva áll:

1.) Készpénzben	4421 frt. 39 kr.
2.) könyztárban	1136 frt. — kr.
3.) ingóságokban	1442 frt 36 kr.

Ezek azon adatok, melyek egyenkint és együttvéve tiszta képét nyujtják egyletünk mult évi müködésének és anyagi viszonyainak, melyekhez még hozzátesszük, hogy a mult évben betegje volt az egyletnek 30, kiknek orvosi kezelésére, segélyezésére és temetési költségeire az egyletnek összesen 171 frt. 34 kr. kiadása volt.

S a midőn még felemlitjük, hogy az egylet pártoló tagjainak egyrésze részben halálozás, részben elköltözés folytán kevesbedett s egyuttal uj pártoló tagok gyüjtése czéljából aláirási ivek kibocsátására az egylet jövendő tisztviselői karának figyelmét felhivjuk, azt hiszszük, hogy egyletünk ez idő szerinti állapotát minden oldalról teljes világitásba helyeztük, s a tisztelt közgyülésnek leplezetlenül feltártuk, — nincs egyébb hátra, mint — megbizatásunk ideje ugy is lejárván — megköszönve a t. közgyülés eddig bennünk helyezett bizalmát, tiszti állásunkat azon kivánsággal tegyük le és adjuk vissza megbizóink kezébe, hogy gyarapodjék ez egylet tagokban és vagyonban folytonosan, mi szerint hivatásának megfelelőleg az iparos ifjaknak jólétét, s hazai iparügyünknek haladását továbbra is előmozdithassa.

A felolvasott jelentést a közgyülés harsány éljenzéssel vette tudomásul, s tekintve a kedvező anyagi eredmédyt, az elnökségnek ügybuzgó müködéseért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Felolvastattak ezután a megvizsgált pénztári számadások, melyek tudomásul vétetvén, Szedlák József pénztárnoknak a felmentvény megadatott.

Ezek után elnök tiszttársai nevében is leköszönvén tiszti állásáról, kezdetét vette a tisztujitás.

Egyhangulag megválasztattak:

Elnöknek Serly Ede (ki előadott okainál fogva csak 3 hóra fogadta el az elválasztatást) alelnöknek Lőrincsák László; titkárnak Grünvald József; II-od alelnök Berger József; II-od titkár Szalay István; jegyző Tokody Károly, pénztárnok: Szedlák József, könyvtárnok Weidner Gusztáv; gazda: Nádassy Soma; orvos: Dr. Legányi Gyula. Ezután megalakittatott az 50 tagból álló választmány, melynek névsorát holnapi lapunkban fogjuk közölni.

Miután még tiszteletbeli tagul Dr. Király Ferencz egyhangu lelkesedéssel megválasztatott, a közgyülés a legjobb hangulatban véget ért.

Napi hirek

— **A „debr. felolvasò kör“** legközelebbi csütörtökön tartandó estélyén Domokos Kálmán gazdasági intézeti igazgató tanár ur tart a szükséges minták és rajzok bemutatásával egybekötött előadást ily czimen: „néhány szó a képzőművészetekről s a klasszikus görög stil.“ Csiky Lajos mint a kör jegyzője.

— **A függetlenségi** kör szombaton tartotta szokásos bálját a Korona termében. Az ilyen természetü báloknak nem pusztán az a céljok hogy mulasson a közönség, meg hogy jövedelmezzen a kaszszába hanem az is, hogy a párt szellemét fentartsa, és erősitse. Mert hát mikor azt látja az ember, hogy ni milyen sokan is vagyunk mi (mert hát rendesen a ki ott van, majd mind csakugyan az ő pártjához tartozik) és mikor szép dikcziókat lelkes toasztokat hallgat azt is örömmel tapasztalja hogy de bizony van között megtántorithatlan buzgò ember is. Igy aztán még a gyenge is megerősödik, meg valami idegen nyájból közéjök tévejedett báránykát is megcsiphetnek. Ilyen formán volt itt is (Nincs ok rá hogy vádképpen hozzuk fel.) A párt fejei meg az öregebbek kiknek nehéz már a tánez sürü poharozás közt sürü dikcziókban éltették a független magyarországot (mi is azt óhajtjuk hogy az lehessen.) A mi pártunk is képviselve volt; maga az elnök, Fráter Imre, meg a jegyző, Márk Endre meglátogatták a bált. A polgár osztály erőteljes ifju fi sarjadékai s a szebbnél szebb leányai két nagy teremben járták a tánczot reggeli 6 óráig fáradhatlanul s akkoráig számban is alig fogyva meg. A kisebbik terem mythologiai alakjai már olyan álmosak voltak és a fiatalság még mindig tüzzel mulatott. A szelid Céresnek majd kiesett kezéből a sarló, s a pajzán Bachus is megunta kezében tartani a habzó serleget, csak Terpsichore arcza volt derült és mosolygó. A jelenvolt leányok közül feljegyezhettük ezeket: Alföldi Erzsike, Alföldi Mariska, Bagosi Emma, Bagosi Róza, Boros Mariska, Baik Esztike, Burai Juliska, Csurka Esztike, Domján Zsuzsika, Erdélyi Erzsike Erdelyi Zsuzsika, Ekli Zsuzsika, Gede Zsuzsika, Győrösi Juliska, Horváth Róza, Horváth Juliska, Juhász Esztike, Károlyi Esztike, Kardos Mariska és Juliska, Komlósi Zsuzsika, Kovács Zsuzsika, Kozma Mariska, Keszey Juliska, Kis Juliska, Kovács Róza, Kun Zsuzsika, Lovász Juliska, Nemes Mariska, Némethy Juliska, Nagy Róza, Nagy Mariska, Nagy Zsuzsika, Pap Mariska, Pongor Juliska, Pongor Zsuzsika, Szél Mariska, Szikszay Juliska, Szücs Mariska, Szabó Zsuzsika, Szabó Juliska, Timáry nővérek, Török Esztike, Tóth Esztike, Tóth Juliska, Vilmányi Esztike, Veres Vilma, Varga Juliska, Varga Zsuzsika, Vásárhelyi Róza, Ujváry Esztike. A szabadelvü párt bálja f. hó 25-dikén vasárnap tartatik szintén a „Koroná“-ban. Reményeljük, hogy nem kevésbé sikerült fog lenni, mint a függ. köré. E bál mindig találkozása szokott lenni városunk uri és gazdálkodó polgári osztályának.

— **Esküvő.** Folyó hó 15-én tartotta esküvőjét Bakos Kálmán orosi református lelkész Szabó István gőzmalmi tisztviselő kedves leányával Ilonával, az esketést nt. Lukács Ödön nyiregyházi esperest végezte, ki a jelen alkalommal is, rövid de annál meghatóbb beszédével, kitünő szónoki tehetségének fényes tanu jelét adta. Az esketést rövid de kitünő magyaros zamatu ebéd követte, melynek végeztével az uj pár és a násznép a délutáni vonattal Orosra a vőlegény lakhelyére utazott hol a félbeszakadt mulatság vidám kedély hangulatban másnap reggelig tartott. Őszinte szerencse kivánatunk ezen szivből kötött frigyhez.

— **A debreczeni könyvnyomdászok egylete** folyó évi január 17-én tartotta évi rendes közgyülését, melyen elnökül Frics József város-nyomdai ügyvezető, az egylet fenállása óta 12-szer egyhangulag, alelnökül Hoffmann Sándor ur, a Debreczeni Ellenőr könyvnyomda ügyvezetője szótöbbséggel, könyvtárnokul Kohn Soma és a többi tisztviselőségre a mult évben voltak, nemkülönben az egylet orvosául tek. Dr. Sárváry Gyula ur. Ugyanezen közgyülés határozatilag kimondta, hogy mindazon nem egyleti tag könyvnyom-

---

A regény prózája.

Irta: *Balázs Sándor.*

Fehér Tamás negyven esztendős koráig marhakereskedő volt és jól megszedte magát. Ekkor lebonyolitotta üzleteit, pénzzé tette egész vagyonát, vett mogának egy két emeletes házat a Nádor utezában, a többi pénzét elhelyezte az első hazai takarékpénztárban, berendezett magának saját házában egy kis garcon lakást és — hogy saját szavait használjam, — elkezdett privátizálni.

Ismerősei, kik őt mint vasszorgalmu, fáradhatlan üzletembert ismerték, csak bámultak, midőn látták, hogy csakugyan semmitevéssel tölti napjait, s még hozzá pénzzel nem törődik, gavalléros életet kezd élni. Rendes helyet bérel a szinházakban, eljár a bálokra, hangversenyekre, közvacsorákra s mindig a legujabb divat szerint öltözködik.

Többen már azt tartották felőle, hogy negyven esztendős korában a helyett, hogy megjött volna az esze, hát elment. Hogy a mit husz évi szorgalmatos munkássággal szerzett és gyüjtött magának, azt most könynyelmüen el akarja pazarolni, hogy „végzett kereskedőnek készül, s most annak az akadémiáját járja. Többen csak nevették, vagy pedig megvetőleg sajnálkoztak felette, de egy pár öregebb és komolyabb ismerőse melegebb részvétet érzett iránta s jóakarólag figyelmeztette őt uj életmódjának lehető gyászos következményeire.

Ő megköszönve a jö indulatot, azt felelte, hogy sohase busuljanak rajta, tudja ő mit csinál.

Tudta is! Nem volt ö bolond, hogy keservesen szerzett vagyonát könnyedén elpazarolja. Igaz, hogy kényelmes, urias életet élt, de azért éppen nem pazarolt. Igaz, hogy nehány hónapig nem szaporitotta tőkéjét a takarékpánztári kamatoknál gyümölcsözőbb uton-módon, de még igy nyert jövedelmeit sem költötte el egészen. Felét sem költötte el, mert az igazat megvallva, felülment 300000 forinton a tőke, mi a takarékpénztárban volt elhelyezve s ott volt még a ház jövedelme is, mely maga is szép összegecskére rugott.

Aztán meg nem egészen czéltalanul töltötte ö napjait semmittevésben, hanem ellenkezőleg egy fontos, nagy czélja volt vele, melyet — törik, szakad, minden áron el akart érni s melyet csak ily módon tarthat elérhetőnek.

Hogy mi volt ez a nagy czél, azt ő nem kötötte senkinek az orrára, de mi tudjuk s mindjárt meg is mondjuk.

Meg akart házasodni.

De hát azért miért kellessék valakinek semmittevóvé, naplopóvá válni? kérdezheti a gondolkozó olvasó.

Arra is megtudok én az ő nevében felelni.

A lány, a kit kiszemelt magának, a kibe fülig bele volt szerelmesedve, olyan regényes gondolkozásu, gőgös és nagyralátó teremtés volt, hogy soha ez életben nem ment volna egy marha kereskedőhöz; készebb lett volna inkább aggszüznek maradni.

Fehér Tamás tudta ezt s bár józanabb gondolkozásu volt, hogy sem eszébe jutott volna valaha nyereséges mesterségét szégyenelnie, mégis lemondott róla.

Meglehet, hogy nem végkép, hanem ideiglenesen, de lemondott, hogy regényes gondolkozásu leányok füleiben tetszősebben hangzó rangot és czimet szerezzen magának.

Magánzó és háztalajdonos! Ez elég tetszősnek látszott előtte s legkönnyebben is volt megszerezhető. Nem kellett hozzá diploma, qualificatió, kinevezés, csak pénz; az pedig volt neki.

Aztán azt is tudta, hogy a leány sokkal müveltebb mint ő, s nem akarta, hogy a felesége majd piruljon miatta, sem pedig, hogy ő piruljon a felesége előtt, azért elhatározta, hogy mielőtt bekopogtatna aháznál, hát kimüveli magát s megtanulja az uri magaviseletet.

Nem is töltötte tehát idejét semmittevéssel és naplopással, hanem ugyancsak hozzá látott önkiképzéséhez.

Tanult irni, tánczolni, francziául, tanult szépirást, eljárt szinházakba, hangversenyekre beiratta magát a kaszinóba, s megfigyelte és elleste az urak magaviseletét s csak mikor oly foku külső miveltségü mázt szerzett magának, hogy zavar és botrányos félszegségek nélkül megjelenhetett a társaságokban, csak akkor merte magát imádottjának bemutattatni.

Nagy, lovagias szivre mutató áldozat volt, a mit a derék exmarhakereskedő szerelmének hozott, de meghozta.

Ha vajjon nem cselekedett volna-e helyelyesebben, ha egy finynyás elkényeztetett, képzelődő teremtés helyett egy derék, egyszerüen nevelt, piros pozsgás polgár leányt szemelt volna ki magának jövendőbeli életpárul, azt ő sem vonta kétségbe, mikor a dologról el kezdett okoskodni, de hát ha megszerette, mit tegyen az istenadta.

A marhakereskedők keblében is doboghat érzékeny sziv, önérzet és becsvágy.

Meglehet, hogy szamárságot müvelsz Tamáskám, de nem te vagy az első s nem is az utolsó, a ki valami nagy bolondot csinál ha bele szerelmeskedik valakibe.

Igy vigasztalta magát, aztán legyen csak egyszer a feleségem, majd kipusztitom én a fejéből a hóbortokat, s faragok belőle olyan asszonyt, a milyen nekem kell.

A fődolog az, hogy a feleségem legyen, megszerettem, elveszem, megveszem.

Van pénzem hozzá s mit nem lehet azzal elérni.

Igaz, hogy nagy, nagy a hézag közöttünk, mert én csak marha-kereskedő vagyok, ő pedig egy miniszteri tanácsosnak a leánya s az anyja liber baronesz, de majd behidalom én azt a hézagot bankóval, akkor aztán könnyen átsétálhatunk rajta.

Erős hid a bankó hid, még a vashidnál is erősebb.

Nem szakad az le!

Amint látjuk Fehér **Tamás** barátunk nagy ember ismerettel és **logikával** gondolkozott.

Mert minden ugy történt, a mint magában kiszámitotta.

Söt még sokkal könnyebben ment a dolog, mint a hogy remélette.

A papa, a méltóságos tanácsos ur, mikor a kaszinóban közölte vele szándékát, s engedelmet kért rá, hogy tiszteletét tehesse, nem csak hogy zokon nem vette és nem háborodott fel rajta, hanem még azt mondta, hogy igen, igen nagyon fog örülni a szerencsének.

A báróné ő méltósága sem fogadta őt, mint a hogy rettegte, ajkbigtyesztő kelletlenséggel, hanem szeretetreméltó és nyájas volt iránta, mint minden okos anya, a ki a stafirungnál egyebet nem adhat a leányával s még azt is csak vajmi szükre szabva, nyájas és szeretetre mélto egy oly ember irányában, kiről tudta, hogy két emeletes háza van a Nádor uczában.

Oh, nekünk már látásból régen van szerencsénk ismerni önt s épen tegnap kérdeztem a philharmoniai hangversenyen leányomtól, hogy vajjon ki lehet az az érdekes ismeretlen, a ki egy idő óta annyi figyelmet tanusit irántad s oly gyakran felkeres látcsövével!

Minden nap vártuk bemutatását!

Ez a bók Tamásnak visszaadta fesztelenségét, s minden legkisebb zavar nélkül azt felelte hogy neki még régebben vala sze

ELLENŐR
1885 / 80. m.

dászok, kik helyben, vagy az ezen kerülethez tartozó vidéki városokban már huzamosb idő óta müködnek s ez oknál fogva — álapszabályaink értelmében — 10 frt. beiratási dijat tartoznak fizetni — f. évi január 17-től kezdve bezárólag márczius 1-éig a rendes 5 frt. beiratási dij lefizetése mellett magukat az egyletbe beirathatják; ezen idő elmultával ismét alapszabályunk ide vonatkozó határozata lépvén érvényre. A közgyülés megbizásából az gylet jegyzője.

— **Gazdászbál**. Tisztelettel értesitjük a n. é. közönséget hogy a f. h. 31-én tartandó gazdászbálra a még eddig le nem foglalt néhány páholyra Zádor Lajos ur üzletében előjegyezhetni. Debreczen 1885 Jan. 19. A bálbizottság.

— **A „Debreczeni czukorgyár részvény társulat“** tegnap megtartott rendkivüli közgyülésén, a vállalat felszámolását végképen elhatározta. Sok vajudás után, a részvényesek mégis csak azon meggyőződésre jutottak, hogy jobb ma a meglevő vagyonban megosztozni — a mig van miben — mint, bevárni mig a tekintetes törvényszék intézkednék a felosztás módozatában. A felügyelő bizottság igazolja az általunk is közölt igazgatósági jelentésben foglalt, az osztrák-magyar czukoripart megsemmisitéssel fenyegető viszonyokat és csatlakozik az inditványozott felszámoláshoz. Érdekes momentumot képez a felügyelő bizottság jelentésében azon észrevétel, miszerint oly körülmények között, midőn hasonló vállalatok csak az állam és a törvényhatóságok támogatása mellett tartathatnak fenn, ezen Debreczen városa polgárait annyira érdeklő vállalatnak még azon csekély kérelmét is, hogy a dijak lefizetése mellett 100 darab marhának legeltetését a Hortobágyon engedélyezze, a városi közgyülés visszautasitotta! A gyülés igen látogatott volt, és történtek is ugyan felszólamlások egyik másik irányban — azonban a főkérdés, t. i. a felszámolás egyhangulag mondatott ki és a felszámoló bizottság tagjaiul megválasztattak, Medve Kálmán, Schmid Ágoston, Schmid Mór, Winterberg Gyula és Berger Henrik. Az eddigi felügyelő bizottság a törvény szerint a leszámolás alattis folytatja müködését. A felszámolási terv szerint a czukorgyártás megszüntettetik, a gyári berendezés, a telek és épületek értékesittetni és a gazdálkodás a viszonyokhoz képest lebonyolittatni fognak. — Jó lesz ezt figyelemben tartani gazdáinknak, és a mennyiben telek és épületek vannak kérdésben a városi hatóságnak.

— **Nöegyletünk** folyó hó 21-én megtartandó calicot báljára ismételve felhivjuk olvasóink figyelmét. A ki a debreczeni bájos hölgyvilág legelegánsabb köreiben egy élvezetes s emlékezetes estét akar eltölteni, az el ne mulassza e bált.

— **Meghivás**. A „Debreczeni Polgári kör“ évi rendes közgyülésének megtartására, a választmány által a f. évi február hó 1-ső napjának d. e. 10 órája tüzetvén ki, erre a kör t. tagjai azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy névre szóló külön meghivók nem fognak széthordatni. Az elnökség.

— **Szinházunkban** szombaton és vasárnap Becker tanár utolsó felléptei voltak, s ugyanakkor egy-egy kis vigjátékot adtak elő. Szombaton Dreyfus „Kis vihar“ czimü vigjátékát, a melyben Krecsányiné asszonynak volt alkalma ismét müvészetét kifejteni. Csak sajnálni tudjuk, hogy a kedves müvésznő oly ritkán jelenik meg szinpadunkon jelentékeny szerepekben. Mellette Pálffy kapott tapsokat. — Tegnap Horváth Arnold betegsége miatt „Szép Galathea“ helyett „A miniszter előszobájában“ czimü vigjáték adatott. Szabó Antal szintársulatunk e kiváló müvésze játszta Knabe Jeremiást és pedig oly nagy sikerrel, a milyennel kivüle csak Ujházi Ede játszta e szerepet. — A közönség perczekig tartó zajos tapssal jutalmazta a kitünő müvészt.

— **Az Európa kávéház** gazdát cserélt a mennyiben azt a tokaji nagy vendéglőnek számos éven át volt jó hirü bérlője Veisz Zsigmond vette át, ugyanaz, kinek ujabb időben Nagyváradon szép czukrázdája is volt, a „Csarnok“ kávéházban, hol a vendégek között a legjobb nevet érdemelte ki.

— **Elveszett közuti vasuti jegyek**. Ma délután 2 és 3 óra között a közuti vasut kalauza egy csomag jegyet 6109-től 6200-ig számozottat elveszitett. Kéretik a becsületes megtaláló, hogy azt az igazgatóságnak kézbesiteni sziveskedjék, hol illő jutalomban részesül.

— **Csendes idő**. Első lelketlen: Hogy van a feleséged öreg? — Második lelketlen: Pompásan! olyan rekedt, hogy csak suttogni tud.

— **A nök** — mint a kimutatások világszerte bizonyitják — tovább élnek aránylag, mint a férfiak. Ebből tehát világos, hogy nem a szük ruhák, nehéz uszályok és szoritó czipők ölik az embert, hanem az ezekért fizetendő árjegyzékek.

— **Margittáról** irja levelezőnk: Az ottani önkéntes tüzoltó-egylet e hó 11 én tartotta tánczestélyét, mely tekintve a jelen körülményeket, a közönség pártfogásával elég szép jövedelmet hozott. A mulatság a legjobb kedvvel reggeli 5 óráig tartott. Készülnek a fiatal menyecskék is házas bált rendezni; — azon kivül a ref. és róm. kath. egyháziak is. A kasz. batyubálja fogja befejezni a farsangot. Az elöljáróság választása e hó 12-én zajlott le nagy érdekeltséggel. Ezuttal az érdemekben elaggott és 12 év óta e városnak főbirája ki nevét egyébb tettein kivül leginkább a város kikövezése és az uj szép városháza telépitése által meg, örökitette kimaradt, Baródi Imre főbiró helyett Egresy Mihály másod biró Pogány Sándor helyett Szoták József választatott meg.

— **A czár parasztjai**. A moszkvai koronázásról egy elkésett ezizódot baszélnek a hirlapok. A czár a fárasztó ünnepélyességek után sétálni indult két segéde kiséretében a városon kivül. A czár észrevesz egy parasztot, ki a földet látszott müvelni. Odamegy hozzá s bizalmas hangon beszélgetve vele a most történt koronázásról azt kérdi szereti-e czárt? „Igen, felség!“ volt a válasz, mely a czárt, ki azt hitte, hogy a paraszttal inkognitó beszélt, nem épen kellemesen lepte meg. „Tehát ismersz engem?“ kérdé; „és miért szeretsz engem? „Mert felséged a legnagyobb minden uralkodó közt!“ — „Termékeny itt a föld?“ „Nem tudom, felség!“ „Te nem tudod és mégis te müveled a földet?“ — „Nem felség, én nem erről a tájról való vagyok.“ — „Hát honnan való vagy?“ — „Szt.-Pétervárról felség. Epen ugy, mint a többi parasztok, kikkel felséged utjában a Kremltől idáig találkozott, őrködöm felséged biztonsága és élete fölött, mert — én pétervári titkos rendőr vagyok!“

— **Mérges anyós**. Nem csoda, ha a regényekben s elbeszélésekben csaknem kivétel nélkül csupa hárpiaszerü alakok gyanánt vannak festve az anyósok, de valóban borsódzik is az ember háta némely ilyes anyóstörténet hallatára, kivált ha elgondolja, hogy a balsors még őt is részesitheti fiatalkori könnyelmüségeiért azon méltó bünhödésben, hogy egy egészen ép és szivós életü anyóssal tetejezi meg házas életének amugy is szinig telt kelyhét. B J. becsületes iparos ember is igy járt. Ma keseregte el a kapitány előtt a panaszát, hogy anyósa a többek közt egy baltát is vágott a fejéhez, mely azonban czélt tévesztve, csupán a falon függő tükört tette pocsékká. A kapitányi szobában jelenlevő házas emberek méla mosolylyal kisérték az elkeseredett vő elbeszélését, hihetőleg elgondolva magukban, hogy ha majd később belejön a prakszisba, bizonyára nem fog efféle csekélységek miatt panaszra jönni.

— **Az időjárásról** a budapesti központi időjelző állomás a következő jelentést teszi közzé: Európában, a közelebb mult héten, egy erélyes nedvesebb és melegebb depressió Skóczia felől jöve, Francia és Németország között lehatolt Olaszország felé, az itt talált déli depressióval egyesült és a continens dél nyugoti részét elfoglalva a szárazabb és hidegebb nagy légnyomást a continens közép nagy részről, annak éssakkeleti részébe viszszaszoritotta. Ezért volt a contines közép nagy része eleinte száraz, fagyos, később pedig a depressio utjában, nevezetesen Német, Franczia,- és Olaszországban, az osztrák magyar monarchiában és az Alpeseken is csapadékokkal változó, szelesebb, helyenkint viharos, az alpesek közelében itt-ott égi háboruval. Hazánkban eleinte nagy légnyomás, később depressio alatt, többnyire délkeleties szelek mellett, az idő eleinte száraz, fagyos volt, később pedig enyhe, csapadékokkal, esővel hóval változó, szelesebb lett. Az időjárási tényezők jelen állásban a jövő hétre, eleinte enyhe, szórványos helyi csapadékokkal változó, kissé szelesebb időt várhatni, mely a hét derakában csendesebb, szárazabb, fagyos lesz.

---

rencséje ismerni a Méltóságos bárónőt és Laura kisasszonyt.

Ugyan honnan?

Tavalyról, Füredről. — Azt nem mondta természetesen, hogy zalai ökrök beszerzése végett ment Füredre, nehány épen ott mulató birtokoshoz. —

Csudálkozom, hogy akkor még nem tünt fel nekem kegyed!

Nem bizony! gondolta magában Tamás barátunk, mert még akkor marha-kereskedő voltam s csizmába huzott nadrágot viseltem!

Es Laura kisasszony ő meg épen maga volt a szeretetreméltóság, a czukor, a mosoly!

Beszélt neki Velenczéről, a flórenczi iskoláról, az épülő országház reneszánsz styljáról, Schopenhauerről s egész más hasonló dolgokról, melyek Fehér Tamás barátunkat kiválóan érdekelték, melyekhez különösen értett is.

De nem mutatta, nem akart dicsekedni sokoldaluságával, s hallgatva gyönyörködött abban a kis ügyes szinésznőben, a ki oly csábosan tudja játszani szerepét. A ki neki oly szép darabokat játszott a zongorán Chopintől, Schuberttől söt magától Liszttől is, s mikor megtudta, hogy Fehér ur mégis legjobban szereti a magyar dalokat, hát egymásután eljátszta a kis nyulat, a körösi lányt, a kék nefelejcset, csak kis lány van a világont, söt még Csicsónét is.

Nemcsak eljátszta, hanem elis énekelte s ezzel olyan lelkesedésbe hozta Tamás barátunkat, hogy maga is rágyujtott s versenyt énekelt Laura nagysámmal.

Eddig is szerelmes volt, de a látogatás után fülig beleszeretett. Eddig csak félbolond volt, de most már egész bolond lett.

(Vége köv.)

CSARNOK.

A magyar nők hajdan és most.

Irta: **FUTÓ MIHÁLY-né.**

(Folytatás.)

A nöt méltán nevezik a szerencsétlenek őrangyalának, kész támogatni a gyöngét, felemelni az elesettet, vigasztalni a szenvedőt. A nő emberbaráti szeretét legjobban jellemzi, hogy általános hiedelem szerint az első kórházat is nő alapitotta. A régi magyar nők is egyik legszebb jellemvonása a jótékonyság. Régen még nem voltak a jótékony egyesületek, tehát a régi nők közvetlenül nyujtották a segélyt.

Minden jobb módu háznak meg voltak a bejáró szegényei; az uri házaknál árva leányok neveltettek, azok férjhezadásáról s egész jövőjökről gondoskodtak; az urnők leszállottak a kényelem öléből s személyesen is felkeresték a nyomort, kipuhatolva, hol van szükség az anyagi, hol az erkölcsi segélyre, mert vigasztaló megjelenésök nemcsak a nyomort szüntette meg, de a szenvedőkkel együtt érező vallásos szavok visszahozta nem egy sebzett szivbe az óhajtott békét is.

Béldi Zsuzsánnát a minden téren kitünt jótékonyságáért, még életében a haza, a szegények anyjának nevezték. Előszeretettel foglalkoztak a különféle házi orvosszerek s gyógyfüvek tanulmányozásával, hogy magok is segithessenek a szenvedőkön. Vay Johanna bárónő megtanulta a himlőoltást s községében évről évre ő oltotta be a gyermekeket. Az oskoláknak, a népnevelésnek, mindenkor kegyes patronái voltak, Lorántffy Zsuzsánna pártfogása mellett élte a pataki főoskola fénykorát, a tanári állásokat a legkitünőbb férfiakkal ő töltötte be s az oskola könyvtárát a legértékesebb könyvekkel gazdagitotta. — Szondi Zsuzsánna az oskolák s azok közt a debreczeni oskola számára tett alapitványai a késő utókorra is kihatnak.

A mai kor női sem maradnak hátrább a jótékonyság terén Söt a jótékony egyletek megvalósitásával, s azoknak fentartására irányuló fáradhatatlan tevékenységökkel soha el nem muló érdemeket szereztek. Mert mi volna ma egyesek jótékonysága külön, külön? csak elmosódó csepp a nyomor tengerében, mig összehozva kiszámithatatlan jónak kutfeje. A jótékony nőegyletek tagjait látjuk fáradságot nem ösmerve kutatni a nyomor után s áldó megjelenésökkel megszüntetni azt, látjuk az egylet vagyona gyarapitásán a nemes ügyhöz méltó buzgalommal fáradozni, s a számtalan jótékony alapitványok, a vereskereszt az emberbaráti szeretet netovábbjának megvalósitása, a minden nemes ügyet hőn pártoló áldozatkészségök, a szegények és árvák áldó sóhaja után a mai nőt is méltán nevezhetjük a szerencsétlenek őrangyalának.

Tiszta erkölcseikről hiresek voltak a régi magyar nők s talán annak és női hivatásuk helyes felfogásának lehet tulajdonitani, hogy a magyar annyi viszontagság között el nem züllött, ő általok érdemelte ki nemzetünk hajdan a megtisztelő czimet, magyarok szüz nemzete. A házasság, anyai és hitvesi kötelesség hü betöltésére következőképpen neveltettek a leányok. Valamint az első tápot, ugy az első nevelést is az anya maga nyujtá gyermekének, mert a nő házi körében, gyermekei nevelésében legfőbb örömét találta, éber figyelemmel őrködhetett leánya jelleme felett s az maga előtt látva példaképen a házias, szorgalmas, vallásos anyát, nem csoda, ha az ő jelleme is ez irányban fejlett. Régen nem voltak a házában nőnevelő intézek s a hiányt az ugynevezett familia anyák pótolták. A serdülő leánykát elküldték a család kiválóbb matronájához, aki leginkább kitünt sokoldalu ösmeret, szellemnagyság és életbölcseség által, azok oktatták aztán himzésre, varrásra és a szükséges gazdasszonyi ösmeretekre, az anya után azok képezték tovább, hogy jó honleányokká és hü feleségekké váljanak, az ilyen házaknál megforduló nagyobb társaságban sajátithatták el a külső ügyességet.

Sokszor megtörtént, hogy a leányok egyenesen innen mentek férjhez s mindég előnyül tekintették a leányra, ha az a familia anyja jól szervezett oskolájából került ki A Lónyai Anna, vagy gróf Bethlen Katalin oskolájából kikerült hölgyek, mindig, mint a női erény példányképei emlitettettek.

Forgatva a történelem lapjait a hitvesi hüség és önfeláldozásnak annyi ragyogó példáját sehol nem találjuk, mint éppen magyar történelemben. Jellemzésül álljon ott Zrínyi Ilona egy leveléből, — a mit férjéhez intézett a hires kurucz vezérhez Thökölyhez irott, — e néhány sor. „Az én Istenem énnékem ne adja azt érnem, hogy az én édes uram nélkül akárminő bátorságos várban, vagy helyben maradásomat lelhetném. En ezt nem kivánom; hanem vagy élet, vagy halál: semminémü félelem, sem nyomoruság engem kegyelmedtől el nem rekeszt.“ S csakugyan a hü nő odahagyott fejedelmi vagyont, kényelmet, pompát, mindent, követte férjét a számüzetésbe osztozva annak nyomorába, saját fájdalmát eltitkolva csakhogy a komor elbetegesedett férjét felvidithassa. Zrinyi Ilonát bámulhatjuk hősiességéért, férfias erélyeért, de még inkább tisztelhetjük hitvesi önfeláldozó hüségéért.

Frangepán Kristóf kiszabaditásához nejének mennyi hüségre és elszánt bátorságra volt szüksége.

A régi házastársi viszony gyönyörü képét tükrözik vissza a Lorántffy Zsuzsánna levelei férjéhez Rákóczy Györgyhöz. A szellemes nő nagy kiterjedésü hatáskörében, bármi csekélységet intézett is el, hüségesen tudatta férjével és mindég utánna teszi: „minazonáltal édes uram az, mit kegyelmed parancsol azt kell cselekednem.“ A távollevő férj minden nap kapta az ő, édes szivének, szerelmes atyjafiának, — ahogy felsségét nevezte, levelét, és azokban soha sincs elmulasztva a fohászkodás a férj egészségéért. „Szolgálok kegyelmednek, mint szerelmes uramnak. Az Uristen áldja meg kegyelmedet szerencsés hsoszu boldog élettel és jó egészséggel,“ — minden levelét kivétel nélkül ezzel kezdi.

Sokat lehet még felhoznom a régi házastársi viszony jellemzésére, de több nem egy felolvasás szük keretében való.

A mai házi nevelésről, szokásokról, neveléssel foglalkozó legtekintélyesebb szakférfiak általában kárhoztatólag nyilatkoznak. Többek közt Lubrich „Neveléstanában“, dr. Gyulay a „Nőnevelés“ czimü munkájában, élesen ostorozzák több ma divatba jött ferde vonásait a nőnevelésnek. Ezek közzül különösebben megrójják, hogy ma a legtöbb anya nem táplálja maga gyermekét, s ha csak vagyoni viszonyai megengedik, dajka jön a házhoz, hogy az anyák nagyrésze elfoglalva az élvezetek a mulatságok által idegenekre, legtöbbnyire cselédekre bizza gyermekét s nincs, aki fejlődő leányka szivébe a későbbi jellem alapját, az első nevelést helyes irányban nyujtsa, hogy ma igen sok anya azáltal hiszi betöltve anyai kötelességét, ha gyermekét elhalmozza játékszerekkkel, divatosan öltözteti, kedvéért gyermekbálokat rendez. Dr. Gyulay élesen jegyzi meg erre, „pedig ezek által tanulják meg nagyon korán a feszességet, az irigykedést és egészen kivetkőznek gyermekes naivságokból.“ Hogy a későbbi nevelésben a legtöbb anya inkább szalonhölgy, mint jó házinővé akarja leányát nevelni és még a legszegényebbik is sorsokon felül neveltetik leányaikat, minek következése aztán, hogy az nem találja magát környezetébe, s minden későbbi bajai elhibázott nevelésére vihető vissza, hogy a mai inkább a külső ügyességekre szoritkozik, ha a nő ért a zenéhez, — felületesen elcsevegni mindenről, — mai fogalmak szerint müvelt; pedig ez még csak felületes müveltség, valódi müveltség, ha karöltve jár az ösmeretgazdasággal a sziv jóság és a háziasság is mert Lubrich szerint „ma kiválólag az előbbiek képeztetnek az utóbbi rovására,“ — szerinte azért találunk annyi látszólag müvelt nőt, a ki mindennek inkább él, mint férjének, családjának.

(Vége köv.)

Legujabb.

(A „Debreczeni Hirlap“ eredeti távirata.)

BUDAPEST, jan. 19t A képviselőházban Olay Szilárd ismét fölveti a Matlekovics államtitkárnak utalványozott öszszeg kérdését. Széchenyi miniszter kijelenti: minthogy a kérdés a kiállitás ügyével kapcsolatban intéztetett, azt kellett föltételeznie, hogy a kiállitási alapból kiutalványozott összegről van szó; a mire pedig csak tagadólag válaszolhatott. Matlekovicsnak utalványozott ki egy bizonyos összeget, de nem kiálitási ügyben hanem az uj ipartörvény körül kifejtett rendkivüli fáradozásaiért, melyet ő szerkesztett. (Általános helyeslés)

BUDAPEST jan. 19 A pesti ref. egyház presbiteriuma elhatározta, hogy a dunamelléki egyházkerületi választásoknál Tisza Lajos grófra (kerületi főgondnokság) és Szilágyi Áronra (főjegyzőség) fog szavazni.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Bérlet szünet.

Kedd január 20.

Nyilassy Mátyás jutalmára:

A két drótos tót

népszinmü 3 felv.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Gyors és biztos segély

GYOMORBAJOK

és következményei ellen.

AZ EGÉSZSÉG MEGTARTÁSA

kizárólagosan a jó emésztés előmozditása és megtartásán alapszik, mivel ez az alapja az egészségnek, a testi és szellemi jólétnek. A legismertebb háziszer, az emésztés előmozditására az évek óta ismert és kedvelt

cs. k. szab. gyomorerősitő likőr.

Ez a legjobb gyógyhatásu füvekből gondosan készitve, különösen és kitünően használtatik mindennemü emésztési nehézségeknél, névleg étvágy hiány, puffadás, has és gyomor fájdalmaknál, gyomorgörcs és nyálkásságnál; fölelevеníti az emésztés müködését és tiszta egészséges vért alkot. Ezen kitünő hatás következtében biztos házi szerré vált és általános elterjedtségnek örvend.

1 üveg ára 1 frt. 60 kr.

Ezer és ezer elismerő nyilatkozat érkezett, melyek megtekinthetők. Bérmentet levelek alapján szétküldetik utánvét mellett.

Debreczenben kapható:

Havas József és Mendelovics Lajos uraknál,

vagy a készitőnél **Kann Lipót** likőrgyáros.
Budapesten, váczi-körut 66. szám.

Maria-celli

gyomor-cseppek;

jeles hatásu gyógyszer a gyomor minden bántalmai ellen,

es felülmulhatatlan az étvágy-hiány, gyomorgyengeség, rosz szagu lehellet, szelek, savanyu felbüfögés, kólika, gyomorhurut, gyomorégés hugykőkepződés, tulságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörcs, székszorulat, a gyomornak tulterheltsége étel és ital által, giliszta, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen. —

Egy üvegcse ara használati utasitással együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil Göltl Nándor, Tamássy gyógyszerész uraknál. Kun-Szt.-Márton Batha Zoltán gyógyszertárában, valamint az osztr.-magyar birodalom minden nagyobb gyégyszertárában és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben.

Brady Károly,

„az őrangyalhoz“ czimzett gyógyszertárában
Kremsierben, Morvaországban.

Haszonbérbe kiadó.

Egy körülbelől 2000 hold földből álló tagositott birtok — Debreczen és Nagy-Károly közt — 6, esetleg 9 évre haszonbérbe kiadó, — bővebb felvilágositást irásilag ád a tulajdonos — Szlávy Tivadar Ér-Mihályfalván Biharmegye.

Kávét

a legtisztább izüt és minőségüt legolcsóbban és legjobban szállit

Burghardt Károy Fr. Hamburgban.

Rio, jóizü	5 klg.	3.45 o. é.
Santos, finom és erős	„	3.75 „
Cuba, kékzöld, brillans	„	4.40 „
Java, aranyos, igen nagyszemü	„	4.70 „
Ceylon, ültetvény, erős, szép	„	4.90 „
Gyöngy Ceylon, különösen ajánlható	„	5.30 „
Menado, igen finom és enyhe	„	5.40 „
Mocca, valódi arábia, nemes	„	6.30 „

Fenti árak 5 kilónként portómentesen, a vámot beletudva, utánvét mellett értetnek. Arlapok, valamint terv a szabadamazott kávétáblácskákról ingyen és portómentesen.

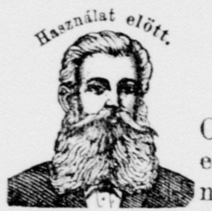

Használat előtt.

EXTRAIT DE NOIX

du Dr. Thomson,

biztosittatik ártalmatanságáért.

Használat után.

Oly szer, mely a megőszült hajnak 14 napi használat után eredeti szinét visszaadja; nem festi a fejbőrt, sem a fehérnemüt, csak egyedül a hajat. Ha óhajtatnék megőszült vagy vörös hajat azonnal barnára, vagy feketére festetni, ajánlom az extrait de Noix de Galle szert.

Az Extrait de Noix ára egy üveggel 3 frt.
Az Extrait de Noix de Galle 2 frt 50 kr.

Debreczenben valódi minőségben egyedül **Szepessy** és **Kerekes** urak kereskedésében kapható.

Dr. Schmidt hirneves

tyukszem-balzsama

sok évtized óta használtatik a tyukszemek teljes és fájdalom nélküli eltávolitására.

A hatás rendkivüli, a menyiben többszöri használat után minden további mütét nélkül elenyésznek.

Ára 1 doboznak 15 flastrommal és egy szaruásóval, melylyel a tyukszemet ki lehet huzni

23 kr o. é.

Dr. Behr ideg-kivonata

gyógyfüvekből saját rendszer szerint összeállitva, a mely sok év óta idegbántalmak, migränek, isias, hát és gerincz fájdalmak, nyavalyatörés, elgyengülések, köszvény és mindennemü rheuma ellen nagy sikerrel használtatik. Továbbá használtatik Dr. Behr idegkivonata izom merevségnél, csukló és izom-rheumánál, főfájás és fülzugásnál. A Dr. Behr-féle idegkivonat külsőleg használtatik. Egy üvegcse ára használati utasitással **70 kr.**

NB. Ezen präparatum vételénél a t. közönség különösen Bittner gyártmányt kérjen és csak azokat igaziaknak elösmerje, melyek a teljes czimet: **„Julius Brittners Apotheke in Gloggnitz“** viselik, és minden más készitményt mint igaztalan utánzást visszautasitani sziveskedjék.

Főszállitó-raktár: Gloggnitz, Alsó-Ausztria Bittner Gyula gyógytárában.

Továbbá Dr. Schmidt tyukszem-balzsama és Dr. Behr ideg-kivonata kapható: **Debreczenben Gölt Nándor** gyógyszertárában és a legtöbb gyógyszertárban Magyarországon.

IDEGBETEGSÉGEK

Mik az idegek?

Az idegek minden érzés tulajdonképeni közvetitői, minden külső benyomást első sorban az idegek érzik meg, közvetitik. A mily külömbözők az okok, oly különbözők az idegbetegségek jelenségei. Első sorban az idegek összehuzódása, általános soványodás és erőveszités a nedvek és vérveszitése által elöidézve; az emlékező tehetség gyöngülése, sápadt arcz, mélyen fekvő kék gyürüvel övezett szemek, kedélybetegség, álmatlanság, migrén (egyoldalu fejfájás) derék- és hátgerincz-fájdalmak, hiszterikus görcsök, szorulás, oknélküli félelem, a vidám társaság kerülése, női betegségek, vérszegénység, rheumatikus és köszvényes bántalmak, kéz és lábremegése stb.

Mindezeket az idegbetegségeket az orvosi tudományban eddig ismeretes szerek közül egy sem gyógyitja oly biztosan és teljesen mint

Dr. WRUN PERUIN-PORA (peruin füvekből készitve.)

Artalmatlanságért kezeskedem. Egy doboz ára pontos leirással 1 frt 80 kr.

Kapható Debreczenben: Dr. Rotschek V. Emil gyógyszertárában, Bécsben: Gischner A. okl. gyógyszerésznél II. ker. Keiser József str. 14.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legujabb és legdivatosabb betükkel

GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemü nyomdai munka gyors, disze kiállitására.

Községi és gyámi rovatos ivek, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVÉDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYÁSZJELENTÈSEK LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghivók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árakon állittatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

☞ VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK. ☜

Debreczen, 1885. Nyomtoatt a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában, Piacz, SIMONFFY-ház.